

สรุปข่าวการระบาดระหว่างวันที่ 29 กันยายน - 5 ตุลาคม 2545

โดย พญ. ลักณา วันศิศรี

พญ. วรรณฯ หาญเชาว์วรกุล

กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

รายงานการเกิดโรค/การระบาดใหม่

โรค/สถานที่เกิดโรค	แหล่งข้อมูล	ผลการสอบสวนเบื้องต้น	การดำเนินการ
โรคชากาส (Chagas's disease) จ. จันทบุรี	Internet	เนื่องจากมีข้อความแสดงความเป็นห่วงว่า จะเกิดการแพร่กระจายของโรค Chagas's disease จากชาวแอฟริกาที่มาค้าขายพลอยในจังหวัดจันทบุรี จากการตรวจสอบข้อมูลและค้นหาผู้ป่วย ไม่พบว่ามีผู้ป่วยโรคดังกล่าว ทางจังหวัดจะพิจารณามาตรการในการเฝ้าระวังโรคนี้ต่อไป	จบการติดตาม
โรคทริคิโนซิส (Trichinosis) อ. เทิง จ. เชียงราย	สำนักงาน สาธารณสุข จังหวัดเชียงราย	พบผู้ป่วยสงสัย Trichinosis 52 ราย เป็นผู้ป่วยใน 10 ราย, ผู้ป่วยนอก 25 ราย ผู้ป่วยค้นหาในชุมชน 17 ราย อยู่ในหลายหมู่บ้านของอำเภอเทิง จากการสอบสวนเบื้องต้นพบว่า มีประวัติรับประทานหมูที่มาจากแหล่งเดียวกัน แต่เป็นหมูที่ชาวบ้านเลี้ยงเอง กองระบาดวิทยาได้ประสานการเก็บน้ำเหลืองส่งตรวจ ที่คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล ในสัปดาห์หน้า เนื่องจากการตรวจชิ้นเนื้อจากผู้ป่วย ไม่พบตัวพยาธิ	ติดตาม รายงาน ประสานการ เก็บน้ำเหลือง ส่งตรวจ
โรคอุจจาระร่วง อย่างแรง (Severe diarrhea) จ. ระยอง 3 ต.ค. 45	สำนักงาน สาธารณสุข จังหวัดระยอง	สัปดาห์นี้ได้รับรายงานผู้ป่วยอุจจาระร่วงอย่างแรง 3 ราย (ผู้ป่วยสะสม 46 ราย) เป็นผู้ป่วยในแคมป์ คนงานก่อสร้าง กระจายตามอำเภอเมือง 2 ราย อำเภอบ้านค่าย 1 ราย แต่ละรายไม่มีความสัมพันธ์กัน อายุ 28 - 30 ปี เป็นชาย 2 ราย หญิง 1 ราย เริ่มป่วยวันที่ 20, 21, 24 ก.ย. 45 ตามลำดับ ผลการเพาะเชื้อจากอุจจาระพบ <i>Vibrio cholera</i> Eltor inaba ทั้งหมด จากการสอบสวนโรคเบื้องต้นพบว่า น่าจะเกิดจากการรับประทานอาหารค้างมือ หรือซื้ออาหารจากรถเร่ ทาง สสจ.ระยองได้สอบสวนโรคและให้สุขศึกษา ค้นหาผู้ป่วยและผู้สัมผัสโรคในแคมป์ก่อสร้าง	ติดตาม สถานการณ์

		แล้วแต่ไม่พบเชื้อ จนถึงปัจจุบันไม่มีผู้ป่วยรายใหม่เพิ่ม	
โรค/สถานที่เกิดโรค	แหล่งข้อมูล	ผลการสอบสวนเบื้องต้น	การดำเนินการ
โรคไขกัฟหลังแอ่น (Meningococcal Meningitis) จ. นนทบุรี	สำนักงาน สาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี	ผู้ป่วยชาย อายุ 1 ปี 1 เดือน อยู่ อำเภอ บางบัวทอง เริ่มป่วย 27 ก.ย. 45 รับการรักษา 28 ก. ย. 45 เสียชีวิต 29 ก.ย. 45 ได้รับการวินิจฉัยครั้งแรก ว่าเป็น diarrhea, tonsilitis, และ conjunctivitis ต่อมาผู้ป่วยได้รับการส่งต่อไปยังสถาบันสุขภาพเด็กฯ และเสียชีวิต ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็น meningococcal meningitis จังหวัดได้ค้นหาผู้สัมผัส และจ่ายยาป้องกันโรค รวม 40 คน	ติดตามข้อมูล การตรวจ ยืนยัน

ข้อมูลเพิ่มเติมรายงานการเกิดโรค/การระบาดต่อเนื่องจากสัปดาห์ก่อน

โรค/สถานที่เกิดโรค	แหล่งข้อมูล	ผลการสอบสวนเบื้องต้น	การดำเนินการ
โรคตาแดง (Conjunctivitis) จ. เชียงใหม่	สำนักงาน สาธารณสุข จังหวัด เชียงใหม่	การระบาดของโรคตาแดงในเรือนจำกลางชาย จังหวัดเชียงใหม่ สัปดาห์นี้มีผู้ป่วยรวม 1,781 ราย ไม่มีผู้ป่วยใหม่เพิ่ม แต่ในเรือนจำหญิงมีผู้ป่วยเพิ่มขึ้นเป็น 860 ราย จากสัปดาห์ที่แล้ว 40 ราย ทางเรือนจำร่วมกับ สสจ.เชียงใหม่ได้ควบคุมโรคโดยให้สุขศึกษาแยกของใช้ ไม่มีการส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ	ติดตาม สถานการณ์
โรคตาแดง (Conjunctivitis) จ. ระยอง 4 ต.ค. 45	โรงพยาบาล ระยอง	พบผู้ป่วยเพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่แล้ว 30 ราย (เดิม 601 ราย) เป็นนักโทษชายทั้งหมด ทางเรือนจำร่วมกับ ร.พ.ระยองได้ทำแผนพับเกี่ยวกับสถานการณ์โรค การป้องกันโรคให้แก่เด็กนักเรียน และได้ส่งเพาะเชื้อจากเยื่อตาในผู้ป่วยรายใหม่ ที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	ติดตาม สถานการณ์ และติดตามผล การเพาะเชื้อ

โรคไขสมองอักเสบ (Encephalitis) จ. เชียงใหม่ 4 ต.ค. 45	สำนักงาน สาธารณสุข จังหวัด เชียงใหม่	จำนวนผู้ป่วยโรคไขสมองอักเสบสะสมตั้งแต่ต้นปี รวม 11 ราย ผู้ป่วยใหม่ในรอบสัปดาห์ไม่ได้รับ รายงาน จากการติดตามพบว่า มีผู้ป่วยสงสัยเพิ่มอีก 1 ราย เป็นนส.เทคนิค อยู่ที่ อ.สันทราย แต่มาเรียน ใน อ.เมือง ได้ประสานงานกับศูนย์ระบบประสาทวิทยา ภาคเหนือไปสอบสวนโรค เก็บส่งตรวจเพื่อตรวจ ยืนยันการวินิจฉัยต่อไป ในปีนี้ พบผู้ป่วยโรคไข สมองอักเสบของจังหวัดเชียงใหม่สูงกว่าปี 2542 - 2544 มาก จากการสอบสวนไม่น่าจะเนื่องจากการ รายงานเพิ่มขึ้น แต่ยังไม่สามารถหาสาเหตุการเพิ่ม จำนวนของผู้ป่วยได้ จำนวนผู้ป่วยโรคไขสมอง อักเสบ ในจังหวัดอื่น ๆ ของเขต 10 ไม่พบว่ามี การเพิ่มขึ้นมากกว่าอดีต	ติดตามผลทาง ห้องปฏิบัติกา ร และ สถานการณ์
--	---	---	--

บันทึกท้ายบท

หลังจากเกิดอุทกภัยอย่างรุนแรงในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลางแล้ว ต่อไปอาจจะเกิดอุทกภัยในภาคใต้ตามมา หลังจากฝนเริ่มลดน้อยลง ความหนาวเย็นเริ่มเข้ามาแทนที่ในเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน ซึ่งเป็นช่วงปลายฝนต้นหนาว ระเบียบนี้เป็นช่วงที่เห็ดจากธรรมชาติเริ่มปรากฏให้เห็นชุกชุม

ทุก ๆ ปีมักจะมีข่าวการเสียชีวิตจากการบริโภคเห็ดเป็นประจำ ส่วนใหญ่เป็นเห็ดที่ขึ้นเองในป่าหรือเห็ดที่เกิดตามธรรมชาติ ซึ่งมีทั้งเห็ดพิษและเห็ดไม่มีพิษ

ในปีนี้จะคงจะมีข่าวการเสียชีวิตจากการบริโภคเห็ดพิษคล้ายกับปีก่อน ๆ เห็ดพิษในประเทศไทยมีด้วยกันทั้งหมด 7 กลุ่ม (จำแนกตามสารพิษ) บางชนิดถ้ารับประทานแล้วมีอาการ ตั้งแต่เล็กน้อย จนถึงอาการรุนแรงทำให้เสียชีวิตได้ ดังนั้นการบริโภคเห็ด จึงควรเลือกแต่เห็ดที่เคยรู้จักและเคยรับประทานแล้วไม่เป็นพิษ เห็ดที่ไม่เคยเห็น ไม่ควรบริโภคอย่างเด็ดขาด

การป้องกันอันตรายจากการบริโภคเห็ด โดย พท.ยงยุทธ ขจรวิทย์ ให้ข้อแนะนำดังนี้คือ

1. รับประทานอาหารที่ปรุงจากเห็ดแต่พอควร อย่ารับประทานจนอิ่มมากเกินไป
2. การปรุงอาหารจากเห็ด ต้องคัดเห็ดนำเสียออก เพราะเห็ดนำเสียอาจเกิดพิษได้
3. อย่ารับประทานเห็ดที่สุก ๆ ดิบ ๆ หรือเห็ดคอง เพราะเห็ดบางชนิดจะมีสารพิษอย่างอ่อนเหลืออยู่ ครั้งแรกอาจจะไม่รู้สึกรส แต่ถ้าสะสมมากเข้าจะมีพิษร้ายแรงถึงตายได้
4. ผู้ที่เป็นโรคภูมิแพ้เห็ดบางชนิด ต้องระมัดระวังเห็ดชนิดที่ทำให้เกิดภูมิแพ้ได้ หรือหลีกเลี่ยงรับประทานเห็ดจะเป็นการดีที่สุด
5. อย่ารับประทานเห็ดพร้อมสุรา (แอลกอฮอล์) เพราะเห็ดบางชนิดจะเกิดพิษทันทีหลังจากดื่มสุรา (หลังจากรับประทานเห็ดแล้วภายใน 48 ชั่วโมง) เห็ดพิษอื่นๆ ทั่วไป หากดื่มสุราจะช่วยกระจายพิษได้รวดเร็วและรุนแรง

เอกสารอ้างอิง

สมาคมนักวิจัยและเพาะเห็ดแห่งประเทศไทย **เห็ดพิษ** พิมพ์ครั้งที่ 1 ปีที่ 2543 พิมพ์ที่ ม.นิเวศรรค
การพิมพ์ (ประเทศไทย) จำกัด 158 ซอยคอนนุกุล ถนนเจริญกรุง 57 10/20 แขวงยานนาวา เขตสาทร
กรุงเทพมหานคร

แก้คำผิด ฉบับที่ 39 หน้า 589 บรรทัดที่ 8 จากสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ แก้เป็น

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข

คณะที่ปรึกษา	นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน นายแพทย์คำนวณ อึ้งชูศักดิ์ นายแพทย์สมศักดิ์ วัฒนศิริ
บรรณาธิการที่ปรึกษา	นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร นายองอาจ เจริญสุข
บรรณาธิการประจำฉบับ	นายองอาจ เจริญสุข
บรรณาธิการผู้ช่วย/ฝ่ายผลิต	นางกาญจน์ย์ คำนาคแก้ว
งานข้อมูล	นางสาวเพ็ญศรี จิตรนารถชัย นางลัดดา ลิขิตยั้งวรา นางอนงค์ แสงจันทร์ทิพย์ นายประเวศน์ แยมชื่น
งานพิสูจน์อักษร	นางพญศิริ วัฒนาศุภกิจดัด นางกาญจน์ย์ คำนาคแก้ว นางสาวสิริลักษณ์ รังมิ่งวงศ์ นายสุเทพ อุทัยฉาย
งานพิมพ์	นางสาวกัทรา กาสิโลน
ออกแบบปกและจัดทำรูปเล่ม	นายถนอมยา พุกกะนันทน์ นายประมวล ทุมพงษ์
งานสมาชิกและการจัดส่ง	นางสาววรรณศิริ พรหมโชติชัย นางนงลักษณ์ อยู่ดี นายสวัสดิ์ สว่างชม